

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni se adresa la:

Administrațiunea tipografiei archidieceșane, Sila, strada Măcelarilor 47.

Correspondențele sînt a se adresa la:

Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.

Epistole nefrancate se refușă. — Articuli neplicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiu, 18 Ianuarie.

„Crisa ministerială din Cislaitania este numai trecătoare și cabinetul se va reconstrui din aceleși elemente din care a fost compus mai înainte”. Așa dic unele foi. „Crisa ministerială din Cislaitania va avea de urmare disoluțiunea senatului imperial și prolongierea provisorielor pactului dualistic”. Așa dic alte foi. În fine mai sînt o mulțime de păreri despre crisa, dintre cari unele merg cu combinațiunile urmărilor crizei până la politica esternă.

La totă întâmplarea crisa ministeriului cislaitan, fie și numai trecătoare, nu este bună. Monarhia era îndreptățită a aștepta după o experiență de zece ani, ca amândouă guvernele de dincoci și de dincolo de Laita să se prezenteze înaintea corpurilor lor legislative de timpuriu cu proiecte, prin cari să se reinnoiească pactul degrabă și într'un mod, care să nu jignescă nici interesele interne, dară nici cele esterne ale monarhiei. Autorii pactului dualistic află cu cale a lăsa să espire cei zece ani de probă fără a fi pregătit ce-va pentru viitoriu, afară dora de deficitele cele considerabile de o parte și de alta; autorii pactului dualistic sînt siliți, mai departe, a se ajuta acum, prolongind pe câte trei și șese luni starea lucrurilor din cei zece ani trecuți; tot dênșii se întesc a cum la lucru, vor să reguleze dări, vâmi și alte venituri, prin cari să înnece odată deficitele, cari progresază vedend cu ochii; mai mult, acum, după ce Cislaitanii nu se ajung cu Translaitanii cu tégul, în privința împărțirii poverilor, ministeriul cislaitan se retrage tocmai în momentul, când crisa cea mare orientală, care este mai mult decât europeană, a pășit în stadiul cel mai gingașiu pentru totă lumea. În formă pot să aibă autorii și conducătorii dualistici dreptate. Neînțelegerea între magiari și nemți a crescut până la conflictul, care cere o jertfă ministerială. Din punct de vedere al

Ungariei, în timpuri de o adâncă pace, crucișiu și curmeșișiu în lume, Ungaria ar pute fi și mândră, că a putut fi așa de voinică să trântescă la pământ pe ministeriul austriac.

Acésta este o filosofă de stat, pe care noi cu mintea de supuși nu sîntem în stare s'o pricepem, dară pe care o vom simți amar, dacă fatalitatea ne-ar pune în situațiunea dictată de necesitatea consecuențelor.

Scirile mai din urmă, cu privire la crisa ministerială, mulcomesc pe cât pot și se silesc a mai domoli înăsprirea impresiunii celei dintăiu. Diarele din Budapesta și Viena spun, că senatul imperial nu va fi disolut și — că Tisza este chiămat la Viena.

Nu scim în cât sînt adevărate scirile aceste. Nu scim mai departe, cari vor fi elementele compunătoare ale noului cabinet. Situațiunea senatului imperial, după cum este el astăzi, aternă tocmai de la colorea politică a fiitorilor ministri.

Se pôte în fine să fie o presiune asupra Ungariei ca să mai ia sarcini asuprași și să mai lase din pretensiunile sale.

„Pester Lloyd” ne mai spune însă și alt ce-va. Și când vorbește „P. Ll.” putem numai așa pe aci încolo de o combinațiune, ci de o inspirațiune din ministeriul de esterne. „P. Ll.” ne spune, cu totă serioșitatea, că opiniunea publică nu mai trebuie să fie străină de ideea că monarhia noastră pôte fi silită a-și asigura o pozițiune în Bosnia și Erțegovina. Ne mai spune aceeași foină, că ea nu se înșală, dacă este convinsă, că la o eventuală acțiune din partea Austro-Ungariei, acésta nu se va feri de a conturba cercurile rusesci. La alt loc spune: Austro-Ungaria este hotărîtă a-și aduce aminte de drepturile și obligămintele sale ca putere garantă și limitofă, și că în Viena se spune pe față că este foarte serioasă.

Întrebăm acum, după ce combinăm toți factorii situațiunii europene, că au ore autorii și conducătorii dua-

listici sînt politic, când potrivesc o crisa ministerială, din care ușor se pôte face o crisa a... momentul când crisa orientală bate cu att tărie la porțile monarhiei noastre.

Bliticii cei mari, cari conduc sortile politice, ar trebui să nu uite că anul 1866 a venit pe urma criselor erupcu un an mai înainte. Dênșii trebuiesă cugete, că o crisa internă slabese pe stat în afară și-i răpesc tot pstigiul și cele ce urmază mai departe nu trebuie să le mai descriem și noi.

Împregiurările aceste critice ar fi în loc a vorbi și despre atitudinea nstră fiitoare a românilor, însă ore să încercăm infandum renovaredolorem?

Revista politică.

Crisa ministerială din Cislaitania iurază. Despre membrii fiitorului cabinet nu se scie nimic pozitiv. Majestatea Sa ia informațiuni despre curenții politici ce predominesc în parlament; n'a însărcinat încă pe nimeni cu constituirea unui cabinetului din cel fost, cu unele adause și modificaliuni, nu află credemnt, fiind cunoscută solidaritatea între membrii cabinetului demisiunat. Tot ce se vorbește pozitiv cu privința la crisa este, că parlamentul va rămâne neatins, va să dică, nu se va disolve, după cum asigură mai multe diare cu două zile mai înainte.

Situațiunea politică din afară este foarte încordată. Condițiunile de pace, dictate de Rusia Turciei, încă nu s'au publicat; dară s'au comunicat confidențial puterilor celor mari. Din impresiunea carea au făcut condițiunile asupra cabinetelor din London și Viena se vede, că sînt foarte umilitore și grele, ba, după cum se esprimară unii diplomați, nimicesc esi-

stența imperiului otoman. Lord Beaconsfield, după ce află cari sînt confort mare și a dis ca e... Anglia să fie constrinsă a-și apara interesele sale și onorea reginei. În Viena impresiunea a fost aceeași ca și în London. „P. Ll.” afirmă, că oficiul de esterne se pregătesce a intra în acțiune pentru apărarea intereselor Austro-Ungariei și ale puterilor signatate. În ce mod, și cu ce mijloce se va pune la cale acésta acțiune indoită, nu se spune, dară ideea că monarhia pôte fi silită a-și asigura în Bosnia și Erțegovina o pozițiune, este prea demult cunoscută, așa încât opiniunea publică nu mai are cuvânt de a fi străină de combinațiunea acésta. „P. Ll.”, despre care sîntem încredințați că și trage informațiunile din cabinetul lui Andrassy mai este de părere, că acțiunea Austro-Ungariei pôte să fie de natură a conturba cercurile politice ale Rusiei.

O corespondență din Viena trimisă la „P. Ll.” crede, că îndată ce condițiunile vor fi cunoscute pe cale oficială, Europa va trebui să se pună în pozițiune, pentru a da o basă nouă ordinei europene. Acésta și alte mo- însuflă serioșe îngrigiri și în Viena, ca și în London.

În Berlin privesc situațiunea cu totul din altă perspectivă. Acolo nu prinde rădăcini parerea, că Europa va intra într'o acțiune anti-rusescă. Diplomația germană merge mai departe. Ea și pune tôte silințele de a obli diferențele între London și St. Petersburg. Acolo mai predominesc și părerea, că Rușii vor intra în Constantinopole, nu pentru ca să ocupe capitala otomană, ci numai ca să se preumbe armatele rusesci pe stradele Constantinopolei, după analogia nemților la anul 1871 în Paris.

„Deutsches Montagsblatt” din Berlin publică preliminarile de pace, pe care le împarte în două cate-

FOIȚA.

Andrei Florea Curcanul. *)

Novelă.

I.

Sînt Vasluian de loc din satul Floreștii. Eram abî de două-deci și unul ani când mi veni rëndul să trag la sorti. Mi aduc aminte cu ce sfială vîrii mâna într'un vraf de hărtiuțe resucite și scosei Nr. 13. — „Bun!” strigară cei dimprejurul meu. „Ești băet cu noroc.” Apoi doftorul mă desbracă până la piele, mă căută în gât, la incheieturi, mă ciocăni în pept și în spate, ér comandantul mă măsura cu o curelușă să vadă dacă sînt destul de nalt, mă întrebă de tată, mamă, frați, surori parc'ar fi voit să-mi afle spița nêmului, și după ce-mi trecu numele într'o condică, mi dîse:

— Măi băete, n'avem ce-ți face, ai scos număr mic, ești sănătos și bine

făcut, n'ai nici un drept de scutire; trebe să remăi în ôste. Și noue ne trebe voinici ca tine. — Nu bine sîrși comandantul de vorbit, că un gulerat ce ședea lângă mine strigă cât i luă gura: „la tuns!” — Îndată doi dorobanți mă împinseră într'o odae de alăturea și mă aședară pe un scaun; fôrfecele începură să sune prin pletele mele întocmai ca secerea în grâu, și cât ai bate în palme mă trezii gol la cap ca un harbuz.

Nu eram, ca să dic așa, nici vesel nici supărat, tocmai bine nu puteam să-mi dau samă de ce se pretrecea cu mine în ziua aceea. — Numai când vedui pe tata răzemat de usciorul odăei măhnit parc'ar fi remas singur pe lume, simții atunci că mă tae la inimă. Însă m'am stăpănit, și mi-am înghițit lacrimile care cercau să mi năvălescă în ochi, căci mi era frică să nu ridă satul de mine. Avui noroc că tata era om cuprins cu păpușoi în coșere și cu vitișore împregiurul casei, încât el se prinse să-mi facă uniforma cu cheltuēla lui numai să nu mă perză de lângă el, și ast-fel remăsei

soldat în regimentul de dorobanți Nr. 13.

Fără să mă laud pot dice că nu mi ședea tocmai réu în uniformă mea de dorobant cu opincele bine șfăruite la picioare, cu mantaua cea lungă încinsă la mijloc cu cureaua și mai ales cu căciula cea indoită pe ureche și împodobită cu pene de curcan. Când mă roteam așa prin sat pe dinaintea fetelor care nu se prea fereau din calea mea, mi venea în adevăr, vorba ceea, să mă umflu în pene ca un curcan.

— Măi că fioros mai ești!... mi dicea Catrina chicotind la spatele mele; ai să tai mămăliga în două.

„Ian veđi-l par'ca-i un țap logodit; dicea Mărióra, trăgându-mă de mâneca mantalei. Ér eu le fugăream, le pișcam, și când mi cădea vre una la îndemână i astupam gura c'un sărutat.

Slujba mea nu era tocmai grea; căci ședeam de ce zile la casarmă și două-deci acasă. Ce m'a încurcat mai mult a fost reglementul pe care a trebuit să-l înveț pe de rost ca tatăl

nostru. Noroc că sciam câte-va buche de la dascălul Chiriac din sat. Ér celalalte datorii ale slujbei: „La stînga, la drepta, pușca la umăr, la picior!”... le-am deprins ca apa, pentru că nu eram stângaci din fire și mâna-mi era dată pe pușcă, de când vênam vulpile și căprioarele prin codrii Racovei. Când mă aflam în front mergend cu pași măsurați: „una, două, trei”, séu când dinaintea comandanților cu mâna la cocardă strigam: „Ascult domnule căpitan!... Să trăiți domnule maior!... ar fi dis cineva că's croit pe soldăție. Numai de scos ómenii la munca câmpului nu eram bun, căci aveam fața blajină și ei nu erau deprinși să se témă de mine. Chiar Catrina mi dicea că nu mă prinde când mă slutesc.

Ast-fel o dusei doi ani și mi bine, în care timp mama murî, ér tata din ce în ce se gârbovea. Într'una din zile el mă chiemă la o parte și mi dîse:

— Măi băete, eu ca mîne o să mă duc pe urmele maică-ta și tu încă nu esti pus la cale. N'ar strica să avem în casă o gospodină care să

*) Din „Convorbiri literare”

gorii. Unele sunt care au a se face fără sancțiunea puterilor europene; altele cari au a se face cu sancțiunea puterilor europene.

În categoria dintâiu sunt: Înțelegeri asupra Asiei turcesci; o considerabilă despăgubire: 1 pentru speșele de rebel cauzate Rusiei și altor state beligerante, cari se vor împărți (între statele beligerante) după proporțiune și 2 completă despăgubire pentru pustiirile și atrocitățile comise de turci în Bulgaria; până va plăti Turcia suma acésta — doue miliarde de marce — Rusia o ocupă cu 200000 soldați rusesci, cari vor fi întreținuți pe contul erariului turcesc.

În categoria a doua sunt: ating tratatele europene, anumit viitoare constelațiune a ținuturilor turcesci. Negocieri speciale vor avea loc între Rusia și Austro-Ungaria în privința pozițiunii viitoare a Bosniei; Austro-Ungaria va anecta Bosnia séu necondiționat, séu sub suzeranitatea sa cu un principe special în frunte. La dorința Austro-Ungariei și Germaniei Rusia a reces dela pretensiunea asupra gurilor Dunărei.

În Atena a făcut scirea despre preliminarele de pace impresiune de tot neplăcută. Poporul cere rebel cu turcii (cam târziu) prin manifestațiuni tumultuoșe. Trupele au trebuit să întrevină ca să domolească spiritele întăritate. Este de temut, că manifestațiunile vor degenera în revoluțiune.

Suirea pe tron a regelui Italiei, Umberto, s'a notificat la toate curțile europene prin trâmși speciali.

Procesul Mileției.

(Sfârșit).

VI.

În a șesă rău declarând pertractarea de terminată, dă cuvântul procurorului de stat

Bökh, care dice: Până a nu intra în detalii și înșirarea datelor, prin cari se motivează incusa făcută, fie mi îngădui a suleva ideea conducătoare, din care a mănecat procuratura înșinuând incusa de față. Este ideea de stat, noțiunea coronei unguresci.

În sensul atributelor acestei idei de stat este datorința fie-cărui cetățean a subordina afacerile sale private intereselor comune ale statului. Aspirațiile particulare ale indivizilor și singuraticelor naționalități nu este permis a atinge statul însuși. După convențiunea din 1867 și după crearea legii, care îngăduie fie-cărei naționalități o dezvoltare amesurată înclinărilor particulare, s'a întemplat totuși, ca acolo să grazeze mai departe aspirațiile criminale contra legii și constituțiunii și chiar contra statului însuși. Aceste aspirații ilegale și criminale au pri-

caute de tinerețele tale și de bătrânețele mele. Eu gândesc că fata Catrina deși nu-i bogată, dar e cuminte și harnică, si va ține la cinstea casei noastre... dar tu cum socotesci?

Aceste vorbe eșite din gura bătrânului tată mă pătrunseră la inimă. Eu nu mă gândisem la Catrina și nici pot dice că-mi era dragă, precum nu-mi era dragă nici o fată din sat, însă cuvintele lui erau pentru mine o tainică poruncă care părea că vine de sus. M'am dus drept la Catrina și i-am spus voea tatei care acum era și a mea; ér ea nu-mi respunse nimic, ci se înroși ca focul și plecă ochii în jos. Ași fi voit să o sărut ca altă dată pe când mă hărjoneam cu densa la scrânciob, dar acum nu mai îndrăznii; de când gândul însuratului mă urmărea mă făcusem rușinos ca o fată mare, și vorbele nu-mi eșeau slobode din gură. Apoi de la Catrina făcui stinga împregiur și mă dusei drept la Căpitanul pentru a-i cere voe să mă însor, însă căpitanul 'mi respunse:

— Andrei, nu-i vreme acum de însurat; în curând avem să plecăm în

mit o formă hotărâtă numai ma târziu, și adevă în faptele, în pășirea Dr. Mileției în Belgrad unde a ținut pe la sfârșitul lui Mai 1876 o conferență.

Procurorul trece apoi l fasiunea lui Rancovici dicend, că acesta si reintro din Belgrad și în 16 Iulie n. 176 a fost pe mâna tribunalului din Becicherec. Rancovici a fasonat asupra conferenței ținute în otelul „la regele Serbiei,“ unde s'au luat măsurile de observat pe timpul răboiului; acolo s'a decis a înscena o răsă între Sârbii din Ungaria, și că Serbia trene spri-guiată, căci biruința Serbiei va av de urmare eliberarea Serbilor Ungariei dsub jugul mongolilor și Sârbo-fagilor.

Ca scop al acestei „eliberări“ s'a declarat desbinarea unor ținuturi ceapartin coronei unguresci. Conferența și hărțile ei a dat vechilor agitațiuni o re-care formă. Rancovici a făcut și alte eșări ce are a le datori propriilor sale eșpăte. El a fost care a avut mai multe eșorbiri, Iovanovici a scuit să enareză Rancovici tot ce s'a petrecut în aceea cferență.

A doua parte a mărturisirei i Rancovici cuprinde espunerea lui Iovanovici a fi fost însărcinat de Mileției cu concierea colectelor și cu mituirea de voluntari Mai multe motive sunt, prin care se aderesce espunerea lui Rancovici.

După ce trece în revistă fasiune celorlalți martori, procurorul sfârșesc astfel: Fapta Dr. Mileției este contră art. de lege VII din 1715; după legile aostre lesa-majestate se pedepsece aspru cmörte séu temniță pe viață, la ceea ce atră atențiunea tribunalului.

Din vorbirea de apărarea Dr. Poliț estragem următoarele pasage:

În Ungaria prin întemnițarea ui Mileției s'a presupus a da de urma uni mari conspirații. Numai în acésta propunee dieta a consimțit a vătămă imunitatea deputatului Mileției. Precum atunci ministrul president așa și acum procuratura și dă totă truda a declara pre Mileției de un om pimejdios, care de mai mulți ani urmăreșce tendențe contrare ideei statului. Întreg edificiul acusei este clădit pe acésta temelie.

În toate staturile lesa-majestate se constată de cea mai mare crimă și tocmai de aceea, legislațiunile europene au înșirat și hotărât criteriile acestei crime ca cea mai deplină rigorositate. Durere pe teneiul drepturilor unguresci existente nu scuză acăi faptic nu avem. Art. de lege VII: 1715 este de o natură curat formală. Procuratura ar fi pășit mai înțelepșce, dacă nu s'ar fi provocat de loc la un asemenea articol de lege.

Cu totul o parte în procesul de față este, că ceea ce se întemplantă contra Turciei se privesc ca îndreptat contra Ungariei! Dar cum stă treba cu credibilitatea mărturisirei acelu martor, care trece de basă fundamentală în întreg procesul Mileției?

Martorul G. Rancovici se presintă cu un testimoniu de gură golă; el a fost odată deja pedepsit pentru o crimă comisă, el a stat sub cercetare pentru falsificarea de cambii și mirare, acest proces de falsificare s'a sistat aproape nemijlocit înainte de terminarea procesului present! Are Rancovici calificațiunea unui martor, care merită credemnt? Espunerea sa nu se motivează de loc prin sulevarea împregiurărilor înșirate. Espunerea lui cu privire la timpul petrecereii lui Mileției în Belgrad este falsă, despre persoanele număröse, cari ar fi ascultat preținsa vorbire a lui Mileției, nu scie nime

jos spre Dunărea cu tot batalionul din Vaslui și dacă o vrea Dumneșeu să ne întorcem sănătoși și voi fi eu nun; până atunci trebuie să mai îngădui, fătul meu,

„Să trăiți domnule căpitan!, di-sei eu întorcându-me pe călcăe ca un șurub, și fără mai multă vorbă plecai spre casă. Tot drumul nu putui să deschid gura pentru a dice bună dimineța trecătorilor cu care mă întâlneam. Eram măhnit cum nu fusesem niciodată... si de ce, nu sciu... că dör nici tata nu era pe pragul morții, nici Catrina nu avea să se mărite cu un altul, și nici Dunărea nu mă spēria pân' pe-acolo, căci mai fusesem eu în jos tòmna cu oștirile și multămită Domnului m'am întors bine acasă. Cu toate aceste inima nu-mi era la loc. Ajuns în sat, auđii felurite sgomote care posomoreau fețele; ba că Rușii trec Prutul, ba că Turcii năvălesc în țera, ba că Românii intră în bătae cu Turcii ori cu Rușii, nimic lămurit, tot vorbe fără șir, însă era ceva; vezduhul părea a furtună!

Peste câte-va zile un vătăjel mă

nimica; cei mai mulți nici că au fost pe atunci în Belgrad. Odaia, în care s'ar fi ținut aceea vorbire, se dovedesce a fi fost ocupată pe timp îndelungat de un amplotat sârbesc superior. Birtașul otelului și argații săi declară pozitiv, că Mileției n'a ținut și n'a putut ține o astfel de vorbire. Numeroși martori dovedesc, că în aceea sêra Mileției a cinat într'o restaurațiune cu totul alta, anume în otelul „la țarul rusesc“. Deci unde este aci măcar o umbră de adevăr în mărturisirea lui Rancovici. Procuratura se provocă încă la un alt martor, care întăresce espunerea lui Rancovici, adevă la mart. I. Timarcevič. Însă acésta a revocat cu deamărcunt în Belgrad mărturisirea făcută în Becicherec, dând astfel de gol espunerea lui Rancovici. Presiunea asupra lui Timarcevič în Becicherec, aducerea sa din Belgrad și preste tot vênarea după martori contra lui Mileției aruncă o lumină tristă asupra sigurității publice în Ungaria. Înainte cu mai mult de 200 ani despotul sârbesc G. Vrancovič a fost țărît la Eger pentru lesa-majestate. La întrebarea Sârbilor, ce a greșit, le-a venit respunsul „de sus“: Nihil mali fecit sed ratio status sic poposcit (N'a făcut nimica rău însă resonul statului a cerut astfel). O condamnare a Dr. Mileției însemnăză condamnarea justiției din Ungaria!

Cuvântul din urmă s'a dat lui Mileției, care a diș: Până acum nime n'a aflat pêtat numele meu — În cei din urmă 8 ani am lucrat mult pe terenul vieței publice, dar nici odată nu s'a găsit ceva criminal în lucrările mele. Acusa presentă a procuraturii nu este deci propriul ei testimonium paupertatis? A fost purtarea față de mine indulgentă?

Nime n'a îndrăsnit a me atinge, până ce s'a găsit un „Qates,“ un martor fals, precum ni l scie descrie Macaulay. S'a găsit un Rancovici, care să mă învinuésă și să mă declare de criminalist.

Procurorul vorbeșce de intențiune rea. Dar unde este fapta, căci numai fapta este unde se oglindesc intențiunea.

Procurorul me ține de conjurator și petrecerea mea în Belgrad de conspirațiune. Dacă e așa, atunci cum vine de acelora cari au luat parte la aceea conferență criminală nu li se întemplantă nimica? Unde e conspirațiunea, dacă eu singur șed pe banca acusaților: séu că aceea e dovedită atunci toți merităm pedepsă séu că este o scornitură a lui Rancovici și atunci n'am meritat

Mileției se încercă a... pe larg dovedile aduse contra persoanei sale; în sfârșit citeză acel pasagiu renumit al lui Macaulay asupra martorului Qates: „Acel întâiu înșelător în curând a găsit imitatori“ se dice acolo și tocmai ca în cazul meu este vorba acolo de mituirea a 30,000 voluntari catolici. Ministrii și aristocrații nu puneau credemnt în istoria cu Qates, însă el tocmai le veni bine la socotélă! ei uitară, că în curând vor fi înlocuiți prin așa numiții Tories și că apoi se vor găsi alți Qates contra lor.

Varietăți.

* (Necrolog). Părintele Petru Maniu, paroch în Băcăinț, tată de familia, și deputat al sinodului archidecesan și al scaunului protopopesc, a răposat în 13 Decembre 1877, în al 47 lea an al vieței și al 22 an al păstoririi sale. Osemintele s'au aședat la

cele vecinice, în 15 Dec. a. tr. asistend la ceremonia funebrală 8 preoți îmbrăcați în vestminte bisericesci. Pre defunctul brav preot il deplâng nu numai consângenii săi, ci întreg poporul păstorit de densul si chiar împregiurimea. Densul a fost un adevărat și zelos apărător al intereselor noastre bisericesci, școlare și comunale.

Fie-i țărëna ușoră!

* (Procesul de presă a diarului „Siebenbürgisch deutsches Tageblatt.“ Procurorul a încriminat un articol apărut în sus numita fôie sub titlul: „Ein Faschingsscherz mit der sächs. Nationsuniversität“ (o glumă de carneval cu universitatea săsescă) susținend că acest articol cuprinde delictetele precisate în §§ 300 și 302 ale legii penale. Eri s'a pertractat acest proces înaintea juriului de aici. Directorul foiei Dr. Wolf s'a declarat de autor al acestui articol și redactorul respunđtor substituit Meltzer a recunoscut că acest articol s'a pus cu scirea sa în tipariu. Deci ambii ședau pe banca acusaților. Presidentele tribunalului: Schedius. Votanți juđii Ianosy și Rosca. Acusator public: procurorul Deeși și apărător al acusaților: Arz. v. Straussenburg. Juriul era compus din domnii: F. Zank, A. Wagner, Theil W. Hahn, Eugen Brote, D. Schön, Urban, W. Gottschling, Carl Schuster, L. Reschner, C. Zink și Draser. Fasiunile, pertractarea și vorbirea de defensare s'au prelungit dela 8 ore înainte și până la 2½ ore d. amedi. Procesul s'a terminat prin aceea, că presidentul colegiului de jurați, Eugen Brote, a rostit verdictul unanim a juraților: acusații Dr. Wolff și Meltzer sunt nevinovați.

* (O fabrică curiosă). În Cluj s'a înființat o fabrică pentru uscarea și măcinarea ouelor. Cuprinsul ouelor se uscă bine, în acésta fabrică, și apoi se preface în făină și așa se trimite în țările cele mai depărtate ale continentului. Până acum s'au lucrat așa aproape un milion de oue, cari firesce s'au adunat din ținuturile mai apropiate, în cari pentru aceea prețul ouelor s'a urcat în mod însemnat.

* (Trei tâlhari spândurați). Ni se scriu din Petroșeni următoarele: Sâmbătă în 14 Ianuarie n. fură esecutați prin fune trei indiviđi, cari înainte de acésta cu 3 septămâni, nôptea târziu intrară în casa unui sătân român pentru a-i răpi banii; acesta opunându-se, fu sugrumat și lovit de securi și cuțite, încât rămasé mai mort, pe muiere și pe copii i băgară sub pat și i amenințară cu mörte de nu vor tăcé; după aceea căutară deardendul până ce aflară numai 160 fl. v. a. și vr'o 50 coți pănură. După 2—3 zile fură descoperiți și prinși. Fiind-că tâlhăria s'a comis acum, când pe aicea „dreptul statariu“ e încă în vigôre, curend fură judecați și condamnați la mörte prin fune, fiind esecutați astădi în preșența unui public enorm.

Spândurații au fost unul din Bințiș

chiamă la primărie unde găsiu adunați toți flēcăii din sat, care erau soldați în batalionul meu. Căpitanul ședea în capul mesei cu o hârtie în mâni.

— Andrei Florea! strigă el.

„Față!... respunsei eu.

— Neculai Drugă!

„Față!

— Petrea Doncilă!

„Față!

— Vasile Grăunte!

„Față!

Și tot așa mai departe ne chiamă pe toți de-a rândul după izvodul ce ținea în mână.

— Copii!... ne dișe el... avem poruncă să mergem în Lagăr la Dunărea; grigiți-ve bine armele, luați-ve schimburi în deajuns, și de astădi în patru zile se v'e aflați la Iași de unde vom pleca împreună cu armata de acolo. Căutați ca nimeni din voi să nu lipsescă.

„Ascultăm!... respunserem cu toții puind mâna la cocardă.

Apoi eșirəm din primărie spre a

ne duce fie-care pe la casele noastre, Niculai Drugă se apropiă atunci de mine și-mi dișe:

— Ai audit, Andrei?... Trebile se'ncurcă. Nu-i a bine.

„Bine rău, n'ai cei face, respunse Vasile Grăunte; dacă-i poruncă, s'a mântuit. Ți că nu ție-tată, vorba ceea.

— Ș'apoi ce mai la dél la vale, adaose Petrea Doncilă; putem ore să ne ferim de ceea cei-i scris să fie?... Căți se întorc sănătoși din bătălie, și căți mor acasă pe cuptior? Asta nu-i în voea omului ci a Domnului.

„Bine vorbesci Petre, dișe moș Tôder a Paraschivei, un om bătrân care fusese trei-deci de ani pușcaș la curtea boerescă. De când aud că o să fie bucluc în jos par'că mă umflă în coș să merg și eu. Păcat că picioarele și mânele nu-mi sunt după inimă, căci acuma ar fi vremea să ved dacă durdulița cu care m'am hrănit trei-deci de ani mai scie să facă tréba. — Ei băeți!... omului nu-i e dat numai să se întindă la sôre: în viață este și voe

cercul Orăștie, altul din Romos și al treilea din Săcărâmb.

Toți căsătorii cu câte 2—3 copii și veniți aici spre a-și câștiga prin lucru traiul vieții.

Al patrulea tovarăș, din Lancrăm, cercul Sebeșului, ca mai puțin vinovat, s'a condamnat la robie pe 15 ani, cu dreptul de a poté recura.

* (La espozitiunea din Paris) România nu va lua parte, căci din cauza resboiului nu s'a putut pregăti.

* (Calușeriulla espozitiunea din Paris). Dl. G. Mocianu anunță prin diuarele din București, că are de scop a pleca la espozitiunea din Paris, pentru a reprezenta acolo danșurile noastre naționale. Spre acest scop va compune o mică trupă.

* (Moda rusă). — Se scrie din Moscova: Damele se prezintă de mai mulți ani la curte la solemnități mai mari, în costum național rus. De la începutul resbelului de față, acest us s'a răspândit nu numai în Petersburg și Moscova, ci și în interiorul țării, prezentându-se în acel costum damele la soarele și plimbări. Costumul însă nu e original rusec, ci din această modă parisiacă a făcut un altul, combinat cu costumul țerancelor bulgare, din care rezultă ceva fantastic dar frumos și togmai aceea poartă numele de costum slav. El consistă dintr'o cămașă roșie, cisme până la genunchi și în cap o pălărie cu pană de fasan. Damele și cavalerii rid mult de el, cu toate acestea costumul slav se întinde.

Credința, speranța și caritatea.

Cuvânt conferențial ținut în 6/18 Octomvre 1877 în Câmpu-lung moldovinesc diecesa Bucovinei.

(Urmare).

Acest tesaur este creștinului de cel mai mare prețiu. În speranță viem, într'nsa aflăm mulțumire și împăcare și când suntem părăsiți de toți și de toate ea ne prestă și ne concomite cu consolațiuni până și dincolo de pământ. Sperând în Dumnezeu dispare brutalitatea și abnegațiunea, toleranța marinimosia, aceste fice ceresci cresc și sporesc și sub obstaculele cele mai mari. — Neincetat așteptăm dela oameni tot mai mult bine, decât reu sciind: că nu va lăsa Domnul toiagul păcătoșilor preste sôrtea dreptilor. Psl. 124, 3. Cu convicțiunea, că avem a fi lumina lumii și sarea pământului alătura merge și disciplina noastră, stimabili confrăți. Inșă opera această o scim cu toții, că-i foarte grea și fără de a adopta principiul: tantum proficies, quantum tibi vim intuleris seu nerenunțând la plăcerile sensuale nu o vom poté îndeplini nici o dată.

Desastrôsă ne este și legănarea în visuri iluzorii, că n'avem d'a mai

și nevoe, și dacă nu vom fi harnici să ținem piept la nevoe, apoi mai bine să lăsăm babele să ne apere casele, ier noi să tórcem în furcă.

Grăind astfel ochii lui moș Tóder a Paraschivei străluciau, și trupul lui răzemat în cârjă se îndreptă ca luminarea. Ai fi dis că întineresc pentru a doua oră.

— Haideți băeți cu mine, adaoșe el, să cinstim un păhar de vin. Când vremile se înăspresc nu-i bine să ne despărțim fără să ne urâm unul altuia noroc bun.

Cu toții merșerăm la crășma din sat și ciocnirăm câte un păhar, însă mie unuia, drept să spun, nu-mi lunea vinul pe gât, căci voea bună mi era ca și spuma vinului numai în față, ear în inimă drojdiile grigei. Mă gândeam la tata, la Catrina, la casa, la vitele noastre, apoi la Turci, la Ruși, la ghiulele și, luat înainte de vârtegiul gândurilor, ședeam tăcut pe o laviță fără să bag de samă că remăsesem în crășmă numai cu moș Tóder a Paraschivei care se uita cu milă la mine.

dorî nimica și în așteptări falsă a ne negriji îndatoririle prezentului.

Forțe des ni se întemplă și noue, ca oameni, după cum e în lume, de ni se dărimă pământesca fericire, de nabușesc asupra noastră apele necazurilor, de ne amăgesc înmiitele ispite, în fine ne bântuesc nenumeratele neputințe. —

Sub relațiunile aceste avem sânta datorință d'a ținé speranța, creștinescă pururea viuă și la înălțime; altcum ne pierdem precum se mai pierdură și pierdu-se până în ziua de astăzi încă mulți forțe.

După câte espusei până aice vom puté cunósce, cu adevărat îndreptățiirea psalmistului fericind pre bărbatul speranțelor; ér' mai ales noue clerului de aici ne strigă: "fericit bărbatul al căruia numele Domnului este speranța lui și nu a căutat la desșertaciuni și la nebunii mincinoșe. Psl. 39, 4.

Au aștepta-vom, stimabl. confrăți, ca să ne spună ore carele seculariu, cât de tare se înălțară și se tot înalță valurile seculilor în invalmasiala această materialistică.

Sus se schimbă ideele, conceptele mai ca și rufele, jos ignoranța și miseria 'ți sfășie inima! O cător scene de aceste am trebuit să fim martori. Și care-i întré noi ca să nu o scie această? O scim dar dorerea 'mi e și mai mare pentru ceea ce noi ca inteligenți pare, că nu o scim toți asemenea de bine: aprópe totala lipsă ce o avem de familii închiegate sorite și sbicite în principii adevărat creștinesci și tot odată lămurite prin focul misiunii naționale.

În interesul adevărului celui sânt 'mi veți permite, stimabili frați, o revistă scurtă în jurul Bucovinei, în trecut și prezentul ei. Uitându-ne drept în ochii acestora vom a întimpina periculele iminenti. —

De vasta confusiune te părăsesse vîrtutea și pîrul și se suce de gâlmoșiri nefaste și desmățări vîrgate!

Bunăvoința și condurercă spre nefericire se crimpoțiră în neste inimi pitice cari în loc de a pronunța un energic: Nu-te teme turmă mică — și opteau timid și răgușit: Și ce să mai poté face? Că nici n'ai pentru cine și nici cu cine!

Poporul crescut în prejudețe, superstițiuni fără lumină, cu cornele și cu colții urgielor de prin țerele limitrofe mai este udat astăzi și de undele unei păgânătăi moderne, sucit și neconstaat; prin abusuri deveni ca și pulberea din deșertul Libiei.

Contrariilor justelor noastre speranțe li-i joc și mai virtos batere de joc d'a înscrie cu nerușine pe frontispiciul Bucovinei ca și pe cel al in-

— Nu-ți mai face inimă rea copile, 'mi dice el, puindu-mi mâna pe umăr. Dute acasă și te pregătesce de drum căci la slujbă ceasurile sînt numărate.

Trei zile după aceea eram îmbrăcat soldătesce și gata de plecare. O-pincele 'mi erau noue nouțe, mantaua curată încât bumbii pe dînsa străluciau ca aurul, în spate aveam ranița cu schimburile și pe umăr pușca. Când mă dusei la tata să-mi iau ziua bună mi se umeșiră ochii ér el după ce mă sărută pe frunte, 'mi dice cu glas înduioșat.

— Mergi cu bine Andrei!... Dumnezeu să te apere de primejdii și să te întórcă sănătos acasă!

'Mi luai asemenea ziua bună de la vecini, însă pe Catrina n'o găsiu nicăiera. Pe la prânz eram în crucile satului împreună cu toți flectăii din batalionul meu.

Bêtrâni și copii, babe și fete, toți afară de Catrina, erau adunați împrejurul nostru ca să ne vadă plecând.

fernului lui Dante: „Lăsați aice ori ce speranță!“

Și întré aceste mugite de vînt printre aceste stânci se învălue corabióra bisericeii ortodoxe bucovinene.

E afară de totă îndoiéla, că numai cea mai destinsă întrepiditate apostolică, tăria și liniscea extraordinară și mai mult decât aceste toate, caracterul adevărat preoțesc în toate agențele oficióse și neoficióse vor fi în stare a gubernanaia bisericeii în spre limanul cel salvatoriu.

Acesta ni e ceriul speranțelor sub constelațiunile noastre pământesci, acesta ni e pământul cel ceresc, cel de asecurat.

Dar ca să și putem, vrînd avem a ne prinde de acea ancoră sigură și tare, despre care apostolul Pavel vedîndu-o în ceriu așa ne scrie: „voind Dumnezeu să arăte mai bine mostenitorilor neschimbarea voiei sale a pus la mijloc jurământul. Ca prin două lucruri nemutabile în cari era cu neputință să mintă Dumnezeu, să avem noi tare mîngăere, cari avem adăpost a apuca speranța cea pusă înaintea noastră. Care o avem ca o ancora a sufletului sigură și tare“. Evr.

Necesitatea speranței creștinesci este argumentată.

Și dacă credința creștinescă ne întăresce, speranța ne e consolătoare; étă că spre deplina salvare ne mai rămâne caritatea creștinescă, spre care îndemnându-ne tot dumnezeul apostol Pavel ne învață: ér' preste toate aceste îmbrăcați-vé în caritate, care este legătura deplinătății. Colos. 3, 14. Aici suntem întimpinați cu ceea ce dorim mai ferbinte. — Perfectiunea e ținta tuturor nesuințelor în viața-ne.

Noi stimabili confrăți, cari ocupăm acest loc eminent în societate și tot odată oficiul cel mai serios și cel mai blând din lume, cu ce să ne armăm? decât cu sânta caritate, când apostolul ne afirmă de ea a fi mai mare decât credința și speranța. I Corth. 13, 13. „ér mai mare decât aceste este caritatea.

(Va urma.)

Sciri ultime.

București, 28 Ianuarie. „Pol. Cor.“ anunță: Românii alaltăieri au luat cu asalt afară de satul Emir-dan aparat de trei redute, și pozițiunile turcesci Rupca și Capitanovcia; ei au avut perderi considerabile. Românii au scos pe turci din toate forturile detașate ale Vidinului.

Atena, 28 Ianuarie. Provincia Almyra (în Tesalia) s'a resculat. Într'o luptă la dealul Pelion Turcii au fost respinși.

Ér noi opt-spre-șeci de toți eram înșirați doi câte doi cu căprariul în frunte.

— Pușca la umăr!... Marș!...

Atunci cu piciorul sting înainte plecarăm. O sută de căciuli și de pălării, o sută de năframe se ridicară deodată în aer pentru a ne ura drum bun. Tot satul ne petrecu până la porța țarinei; moș Tóder a Paraschivei cu vorbe de îmbărbătare în gură veni și el în cârja lui dimpreună cu mulțimea, ér Anton Aghiută, un pitic ghebos care era caraghiosul satului se acăță deasupra porții strigându-ne în gura mare:

— „Mergeți sănătoși copii! Să-mi aduceți fie-care câte un pistol ca să „aflu cum e Turcul; că sciți: după Turc și pistol.“ — Tot satul porni într'un hohot de ris, ér noi le mulțamirăm militaresce cu mâna la cocardă.

(Va urma.)

Berlin, 29 Ianuarie. Agenția română de aici este împuternicită a desmînți, că Domnitoriul României va fi proclamat de rege. România nu ar cugeta a schimba titula tradițională a Suveranului seu.

Oferte pentru raniții din România.

(Lista I.)

Colectată prin dîmna Irina Antal nasc. Papp Szilagyi din Beiuș:

Familia Antal protop. 10 fl., Un preot român 25 fl., Un filoromân 2 fl., Elisabeta Butean 3 fl., Nicolae Cristea 1 fl., Ioan Pantea 50 cr., Iosif Varga 50 cr., Teodor Popa 50 cr., Ana Cristea 50 cr., N. N. 2 fl., Dimitrie Negrean 2 fl. 50 cr., Iuliana Vass 2 fl., Traian Negrean 50 cr., O femeie 1 fl., Elisabeta Mihuiț 10 fl., O femeie 2 fl., Maria Waltner 1 fl., Maria Cosma 2 fl., Iuliana Milian 1 fl., Constanța Fașie 2 fl., Vasile Sfîrlea 1 fl., Dimitrie Sfîrlea 1 fl., Erdélyi Jánosbó 1 fl., Iulie Papfalvai 1 fl., O femeie 50 cr., Elena Tamaș 2 fl., Vasile Tamaș 1 fl., Ioan Bolcaș 1 fl., Georgie Hadsî 50 cr., Pap Todor 60 cr., George Breancu 7 fl., Sofia Breancu 5 fl., Onuț Dringo 2 fl., Martin Adam 1 fl., Iacob Breancu 1 fl., Ioan Bogdan 2 fl., Teodor Roșu prof. gimn. 3 fl., Maria Roșu 1 fl. 30 cr., Petru Roșu prof. gimn. 1 fl., Cine-va 40 cr., Ioan Zaică 2 fl., Familia Balas 2 fl., Flóre Balcaș 40 cr., Dr. Grünvald 1 fl., Partenie Traian 5 fl., Palladi 5 fl., Oláh Karolina 2 fl., Constantin Dringo 1 fl., Vasile Dringo 1 fl., Timoteiu Foltuț 1 fl., Demetriu Selistean 1 fl., Ioan Leuca 20 cr., Eliseu Gerlan 20 cr., Teodor Petrea 7 cr., Petru Ciuhand din Roșia 1 fl., Un preot 20 cr., Alesandru Popa 1 fl., Un notariu român 1 fl., Kein Iacob 1 fl., N. N. 5 fl., Francisc 1 fl., Maria Frențu 1 fl., Alesandru Ardelean 1 fl., George Lazar 5 fl., Teodor Ardelean 1 fl., Mihaiu Cosma 5 fl., Belényesi Iozsef 1 fl., Percas Peter 40 cr., Herman Gábor 20 cr., Dimitrie Mihali 1 fl., Sebastian Andru 2 fl., Georgie Papp 2 fl., Un preot 5 fl., Alesandru Indre 1 fl., Iosefa Papp 5 fl., Teodor Kövály 5 fl., d-șora Irina Antal 1 fl. 40 cr., Teodor Lazar 50 cr., Kövári Samuil 40 cr., Kövári Páli 40 cr., Bărbuș Petru 1 fl., George Cristea 1 fl., Sofia sa 50 cr., Copilul Gavriș 20 cr., Ana Mihali 50 cr., Ioan Vancu 50 cr., Iosif Kövári 50 cr., George Papluca 1 fl., Catalina Marciș 50 cr., Popoviciu Mihaiu 1 fl., Pavel Pop 15 fl., Stefan Oltean 5 fl., Zacharie Mihoc 2 fl., Victoria Grama protopopăsa veduvă din Beiuș 50 cr., Vasile Vasu 2 fl., I. Nestor 50 cr., Următorii gimnasiști: Nic. Lupan, Stefan Boldan, Petru Petrișor, Vasile Gavriș, Grațian Flonsa, Stefan Cucu, Iustin Pop, Corneliu Gissa, Ivanjiu Moldovan, Petru Roșu, Ioan Biro, Andreu Candrea, Aurelie Rocsin, Marțian Vlad, Teodor Pinter, Ioan Gioddeș, fie-care câte 20 cr. la olaltă 3 fl. 20 cr., Iulie Nistor 50 cr., Augustin Antal 50 cr., Gimnastii Paul Caiman, Ioan Popa, V. Erdélyi, Iosif Moga, Demetriu Marga, Teodor Bulcu, Ioan Staea, Georgie Mihail, George Pop, Schwimmer Marcu, Nicolae Pop, Petru Poenariu, câte 10 cr., Corneliu Ursuț 15 cr., Vasile Popoviciu 8 cr., la olaltă 1 fl. 43 cr.

Suma: 210 fl. v. a.

(Lista II.)

Colectată prin dna Hermine Ignat nasc. Boșan din Beiuș:

Vasile Ignat adv. 10 fl., Salvator V. Ignat 5 fl., D. Simai adv. 5 fl., Gf. Porcia Otto-né 2 fl., T. Fasie 2 fl., George Horvat not. public 5 fl., Apolonia Horvat 2 fl., Demetriu Horvat 1 fl., Mihaiu Popoviciu 1 fl., Stefan Cresneac 1 fl., Sofia Silagyi 1 fl., Ioan Papp 2 fl., Demetriu Fekete 1 fl., dîmna Fekete 2 fl., Vasile Papp protopop 2 fl., Stupa Ignatie adv. 2 fl., Stupa Malvina 1 fl., Alece Ardelean 1 fl., Teodor Ardelean 1 fl., Teodor Popa 1 fl., Ioane Pinter 1 fl., Ioane Lazar 1 fl., George Fazekas 50 cr., Vasile Leșan prof. gimn. 5 fl., Sever Marcuș 5 fl., Maria Cresneac 1 fl., Valerie Teșan 3 fl., Iosif Vancu 2 fl., Maria Vancu 3 fl., Ilie Moga protop. în Robogani 2 fl., Ilie Frenț notariu în Remete 1 fl., Maria Ardelean din Remete 1 fl., Lucia Frenț din Remete 1 fl., Flóre Moga din Robogani 1 fl., George M. Marinescu prof. gimn. în Beiuș 5 fl., Ambrosie Crețiu adv. 5 fl., Nerpsz Dezsó 2 fl., Una fică de român 20 fl., Rea Silvia Riza Boșan din Curticiu 4 fl., Aurelia Boșan din Curticiu 2 fl. (în argint), Antiția Dringo din Beiuș 1 fl. (în argint), Teodor Pop pract. de drepturi 1 fl., Silvia Boșan 1 fl. (în argint), Maria Borha 3 fl., Ioan Pap, din Buntesci 2 fl., Socia sa 1 fl., Popa Lica din Dumbrăvița 2 fl., Ioan Gențu teolog din Ceisóra 1 fl. 50 cr., Ana Gențu din Ceisóra 1 fl. 50 cr., Eleonora Moga notăresă din Pamezeu 2 fl., T. Popoviciu din Pamezeu 1 fl. 50 cr., M. Popescu notariu în M. Lazuri 5 fl., Cine-va 2 fl., Hermine Ignat advocătesă în Beiuș 10 fl.

Din comuna Delani au contribuit:

